

**SZZk z pedagogiky a psychologie pro bakalářské studijní programy se zaměřením
na vzdělávání pro střední školy**

Opatření pro akademický rok 2021/2022

Státní zkouška z předmětu Pedagogika a psychologie

[KPEG/7Q1](#)

(1) Opatření upravuje průběh SZZk z pedagogiky a psychologie pro studenty studijních programů, garantovaných Pedagogickou, Filozofickou a Přírodovědeckou fakultou, kteří absolvovali pedagogicko-psychologický základ studijního plánu a splnili v souladu se studijním řádem podmínky jednotlivých předmětů teoretického základu.

(2) Do zkoušky ústí tyto povinné předměty teoretického základu

KPE/7UPE	Úvod do pedagogiky střední školy
KPE/7UPS	Úvod do psychologie
KPE/7OD	Úvod do obecné didaktiky střední školy

(3) SZZ z pedagogiky a psychologie má zkouška formu písemného testu, který bude obsahovat 60 otázek rozdělených do dvou částí testu: 35 otázek z pedagogických okruhů a 25 otázek z psychologických okruhů. Test obsahuje uzavřené otázky s variantami odpovědí. Hranice úspěšnosti pro řešení testu bude dosažení min. 31 bodů (včetně). Test (státní zkouška) bude hodnocen jednou známkou. Pokud student obdrží méně než 31 bodů, je celkový výsledek státní zkoušky klasifikován jako „nevyhověl“.

(4) Tematické okruhy zkoušky, které budou sloužit jako základ pro vytváření testových otázek, jsou:

[Úvod do pedagogiky střední školy](#)

1. Vymezení výchovy a její úkoly v současném světě
2. Vymezení pojmů lidství a humanizace v kontextu kultivace dítěte - úkoly současné školy
3. Předmět pedagogiky, její oblasti a její klíčové problémy.
4. Jan Amos Komenský a jeho odkaz pro dnešní školu - pohled na výchovu jako nástroj proměny společnosti, pohled na školu jako prostředí objevující dítě.
5. Tradiční a svobodná školou v minulosti (Rousseau, Pestalozzi, Herbart)

6. Reformní pedagogika (Steiner, Montessori, Feinet, Petersen aj.) a současná alternativní pedagogická hnutí (jaké podoby alternativ nalezneme aktuálně?)
7. Reformní hnutí ČSR a jeho souvislosti s hledáním "moderní" školy dneška
8. John Dewey demokratické vzdělávání - principy svobody a odpovědnosti v přístupech k dětem ve výchově
9. Styly učení a školní socializace (vztahy ve školním kolektivu, role učitele, role žáka, příklady situací, které lze vystopovat v učitelově působení - v reflexi posluchačů)
10. Autorita učitele a druhy intervence ve třídě (aktuální diskuse k povaze učitelského povolání a vztazích učitele s rodiči s dětmi).

Základní literatura:

Kasper, Tomáš; Kasperová, Dana. *Dějiny pedagogiky: období novověku a doba moderní, hlavní mezníky vývoje evropského školství, školství v evropské moderní společnosti, hlavní mezníky dějin výchovy, reformně pedagogické koncepce*. Vydání 1. Praha : Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2429-4.

Jůva, Vladimír; Jůva, Vladimír. *Úvod do pedagogiky*. 3., dopl. vyd. Brno : Paido, 1997. ISBN 80-85931-39-7.

Dvořáková, Markéta; Kolář, Zdeněk,; Tvrzová, Ivana,; Váňová, Růžena. *Základní učebnice pedagogiky*. Vydání 1. Praha : Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5039-2.

Průcha, Jan. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*. Vyd. 3., aktualiz. Praha : Portál, 2012. ISBN 978-80-7178-999-4.

Příklad otázky z didaktického testu:

Mezi základní pedagogické disciplíny patří:

- a) Obecná pedagogika, Pedagogická a školní psychologie, Teorie výchovy, Vývojová psychologie
- b) Obecná pedagogika, Dějiny pedagogiky a dějiny školství, Sociologie výchovy, Filozofie
- c) Obecná pedagogika, Dějiny pedagogiky a dějiny školství, Teorie výchovy, Didaktika

Mezi intencionální formy výchovy nepatří:

- a) Posilování těch osobnostních rysů, které se podílejí na utváření zdravého životního stylu
- b) Vydání řádu třídy zakazujícího nežádoucí chování
- c) Oddělení agresora a oběti při vyšetřování šikany

- Úvod do obecné didaktiky střední školy

1. Didaktika a její předmět.
2. Cíle vzdělávání a vyučování.
3. Obsah vyučování, učivo, kurikulum.
4. Determinanty reálné výuky.
5. Teorie vzdělávání.
6. Koncepce vyučování.
7. Základní organizační formy výuky.
8. Alternativní formy výuky z didaktického hlediska.
9. Vyučovací metody.
10. Problematika školního hodnocení.
11. Strategie řízení třídy.

Základní literatura:

Vališová, Alena,; Kasíková, Hana,; Bureš, Miroslav. *Pedagogika pro učitele. 2.*, rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3357-9.

Cangelosi, James S.; Koldinský, Milan. *Strategie řízení třídy: jak získat a udržet spolupráci žáků při výuce. Vyd. 5. Praha: Portál, 2009. ISBN 80-7367-118-2.* Vyd. 4. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-118-2.

Kyriacou, Chris. *Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování. Vyd. 4. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0052-9.* Vyd. 4. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0052-9.

Příklad otázky z didaktického testu:

(1) Bloomova taxonomie cílů obsahuje tyto kategorie:

(A) Přijímání, reagování, oceňování hodnoty, integrování hodnot, internalizace hodnot.

(B) Imitace, manipulace, aplikace, analýza, syntéza, hodnotící posouzení.

(C) Pohyb, manipulace, komunikace, tvorba.

(D) Znalost, porozumění, aplikace, analýza, syntéza, hodnotící posouzení.

Úvod do psychologie

1. Vymezení psychologie a hlavních disciplín
2. Práce s informačními zdroji (aktivní a kritický přístup, dostupnost a relevance zdrojů)
3. Úvod do psychologické terminologie a představení základních psychologických konstruktů
4. Psychologie ve výchovném a vzdělávacím kontextu (výběr témat z hlavních psychologických disciplín)
5. Možnosti aplikace psychologie do pedagogické praxe

Doporučená literatura:

Vybíral, Zbyněk. *Co je nového v psychologii*. 1. vydání. Praha: Nová beseda, z.s., 2017. ISBN 978-80-906751-0-0.

Kučera, Dalibor. *Moderní psychologie: Hlavní obory a témata současné psychologické vědy*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4621-0.

Nolen-Hoeksema, Susan,; Antonínová, Hana. *Psychologie Atkinsonové a Hilgarda*. Vyd. 3., přeprac. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0083-3.

Comer, Ronald J.; Gould, Elizabeth,; Furnham, Adrian. *Psychology*. Chichester, West Sussex: Wiley, 2013. ISBN 978-1-119-94126-2.

Příklad otázky z didaktického testu:

(1) Co není motivace?

(A) Souhrn sil a motivů.

(B) Signál potřeby.

(C) Potřeba změnit situaci.

(D) Vjemy.